

ÚKOLY LETECTVA V KOMPLEXNÍM PALEBNÉM NIČENÍ NEPŘÍTELE

Jednu z rozhodujících úloh, vedle dalších palebných prostředků, sehrává při komplexním palebném ničení nepřítel letectvo, které v podmínkách použití jaderných zbraní patří k hlavním prostředkům jejich dopravy na cíle a při použití konvenčních zbraní jediným prostředkem schopným působit v operační hloubce a na libovolných směrech.

Úkoly letectva v palebném ničení nepřítel můžeme rozdělit na dvě hlavní skupiny, a to palebné a zabezpečující.

Palebné úkoly letectva spočívají v ničení nepřítel v určeném čase a prostoru s použitím jaderných nebo konvenčních prostředků ničení. Hlavními zásadami bojové činnosti letectva (kromě obecně platných) jsou zvláště:

- správné rozdělení cílů mezi letectvo a ostatní palebné prostředky,
- hromadné použití letectva v krátkém čase,
- ničení a umlčování rozhodujících cílů.

Rozdělení cílů mezi letectvo a ostatní palebné prostředky musí vycházet především z vlastností a možností jednotlivých druhů vojsk, které se palebného ničení nepřítel zúčastňují. Při přidělování cílů letectvu je nutné respektovat především specifické vlastnosti letectva. Letectvo může působit v taktické i operační hloubce, vést úderu na libovolných směrech a v libovolných prostorech, omezených pouze doletem jednotlivých typů letadel. Je schopné cíle samostatně vyhledat těsně před vedením úderu, úkoly mu můžeme upřesnit nebo změnit na základě konkrétní situace i za letu a zásah proti nově zjištěným cílům může uskutečnit ve velmi krátkém čase (během několika minut) ze stěhu na letišti nebo ze stěhu ve vzduchu.

Při vedení bojové činnosti s použitím jaderných zbraní se úkoly letectvu stanoví v souvislosti s možnostmi raketového vojska. Letectvo bude zpravidla ničit pohyblivé, nově zjištěné nebo cíle mimo dosah frontových a armádních raketových prostředků, ale i mimo dosah taktických raket, pokud nebudou pokryty úderu armádních a frontových raket.

Při vedení bojové činnosti s konvenčními prostředky ničení je správné použití letectva zvláště významné vzhledem k podstatně nižšímu ničivému účinkům v objektech ničení i vzhledem k omezeným palebným možnostem raketového vojska. Využití vlastností letectva spočívá především ve využití možností jeho jednotlivých druhů. Frontové stíhací bombardovací letectvo se po-

užívá v taktické hloubce za čarou dostřelu vlastního dělostřelectva a proti cílům v operační hloubce, frontové bombardovací letectvo proti cílům v operační hloubce a jen výjimečně v taktické hloubce a to proti rozhodujícím cílům, které nelze z jakéhokoliv důvodu ničit jinými palebnými prostředky. V některých případech, zvláště v závislosti na celkové vzdušné situaci, můžeme v rámci komplexního palebného ničení nepřítele použít i stíhacího letectva, které kromě pro ně typických úkolů jako je ničení prostředků vzdušného napadení nepřítele ve vzduchu a blokování nepřátelských letišť, je schopné úspěšně umlčovat a ničit cíle na zemi. Význačnou a stále důležitější úlohu při komplexním palebním ničení nepřítele má vojskové letectvo, které doplňuje palby dělostřelectva a protitankových prostředků vysoce účinnou palbou řízených raket proti cílům na předním okraji a v taktické hloubce.

Hromadné použití letectva spočívá v plnění palebných úkolů hlavními silami frontového a vojskového letectva v krátkých časových obdobích. Jinak řečeno, hlavními způsoby bojové činnosti letectva budou hromadné a soustředěné údery. Komplexní palebné ničení nepřítele se plánuje a uskutečňuje v rozhodujících fázích útočné operace jako je průlom obrany nepřítele, zasazení druhého sledu nebo záloh frontu a operačních manévrujících skupin, odražení protiúderů nepřítele, překonání důležitých terénních překážek (velkých vodních toků, ovládnutí přechodů horských masívů), zničení velkých uskupení nepřítele v obklíčení, zabezpečení operačních výsadek atd. V obranné operaci to je především zmaření útoku nepřítele formou protipřípravy, zabezpečení vlastních protiúderů, zničení nepřátelských operačních výsadek a přechod vlastního vojsk do protiútku. V každé z těchto variant, při které bude organizováno komplexní palebné ničení, použijeme maxima sil letectva. Současně bereme v úvahu, že metodika komplexního palebného ničení bude různá co do času, prostoru i objektů ničení. Jiná bude při průlomu obrany nepřítele a jiná při odražení protiúderu či násilném přechodu vodního toku z chodu. Na tom bude záviset i bojové úsilí letectva, které může představovat jeden až tři vzlety frontového a vojskového letectva.

Např. průlom připravené obrany nepřítele může z hlediska bojové činnosti letectva zahrnovat čtyři základní etapy:

- letecké zabezpečení přesunu a rozvinování vojsk,
- letecká příprava útoku,
- letecká podpora útoku,
- letecký doprovod útoku.

Obsahem leteckého zabezpečení přesunu a rozvinování vojsk, které začíná s přesunem vojsk hlavního úderného uskupení z výchozího prostoru na čáru rozvinutí a může trvat až do zahájení letecké přípravy útoku, je ničení především těch palebných prostředků nepřítele, které by mohly přesun a rozvinování vojsk narušit nebo zmařit. Jsou to především raketové jaderné prostředky a dalekonosné dělostřelectvo, letectvo na letištích a ve vzduchu, prostředky PVO a místa velení a navedení. Vzhledem k tomu, že zpravidla vždy v krátkém čase po přesunu a rozvinutí vojsk bude následovat letecká příprava útoku, které se musí zúčastnit hlavní síly frontového a vojskového letectva, bude přesun a rozvinování zabezpečovat omezené úsilí frontového letectva. Vojskové letectvo se nemusí tohoto zúčastnit.

V letecké přípravě útoku, jako součásti palebné přípravy útoku, zpravidla vede frontové i vojskové letectvo jeden hromadný úder na nejdůležitější ob-

jekty v taktické hloubce obrany nepřítelů a na hlavním směru úderu s cílem zničit ta vojska a objekty nepřítelů, které by mohly být překážkou při průlomu jeho obrany.

Letecké přípravy útoku se zúčastní všechny síly frontového a vojskového letectva mimo těch, které jsou udržovány jako jaderná záloha, a dále letouny, které se zúčastníly zabezpečení přesunu a rozvinování vojsk. Letecká příprava útoku trvá několik minut (zpravidla do 10—12 minut) a hlavním způsobem bojové činnosti letectva budou soustředěné údery na předem plánované cíle.

Při letecké podpoře útoku, jako součástí palebné podpory útoku, jsou ničeny a umlčovány nově zjištěné cíle nebo objekty, které nebyly zcela zničeny v době palebné přípravy útoku. Hlavními objekty úderů letectva jsou operačně taktické a taktické rakety, dělostřelectvo, opěrné body, taktické a blízké operační zálohy a místa velení. Letecká podpora útoku trvá do ovládnutí prostoru brigád prvního sledu nepřítelů. Toto období může být z časového hlediska relativně krátké, ale může trvat i několik hodin, než hlavní síly úderného uskupení ovládnou postavení prvosledových brigád nepřítelů, to znamená, než proniknou do hloubky 10—25 km nepřátelské obrany a zahájí rozvíjení úspěchu v hloubce. Nejčastějším způsobem bojové činnosti frontového i vojskového letectva budou údery na jednotlivé objekty na výzvu.

Letecký doprovod se uskutečňuje zejména postupnou bojovou činností frontového a vojskového letectva, jejímž cílem je včas zničit vojska nepřítelů na směru hlavního úderu, zvláště pak hlavní palebné prostředky nepřítelů, opěrné body a zálohy před jejich zasazením do protiztečí. Tato etapa komplexního palebného ničení je z časového hlediska nejdelší, přesto i zde platí zásada centralizovaného použití letectva s využitím jeho maximálního možného úsilí.

Ve všech etapách komplexního palebného ničení nepřítelů při průlomu obrany platí určité zásady v pořadí ničení vojsk nepřítelů, které můžeme stanovit takto:

- operačně taktické a taktické prostředky jaderného napadení, letouny nosiče a všechny další zbraně hromadného ničení,
- hlavní palebné prostředky pozemních vojsk, především dělostřelectvo a protitankové zbraně,
- taktické letectvo na letištích, útvary a jednotky bitevních vrtulníků na letištích a ve vzduchu,
- zálohy nepřítelů přisunované do prostoru průlomu nebo v prostorech soustředění,
- prostředky PVO na tratích letu vlastního letectva a v prostorech jeho bojové činnosti,
- místa velení, zvláště velitelská stanoviště divizí a sborů prvního sledu a místa velení a navedení nepřátelského letectva.

Při přidělování cílů letectva se vychází ze zásady, aby letectvo ničilo především ty cíle, které nemohou zničit palebné prostředky pozemního vojska.

Ve všech případech organizovaného komplexního palebného ničení nepřítelů bude letectvo (jak jsem již uvedl) působit **maximálním možným úsilím**. Při obvyklém možném složení frontového a vojskového letectva, tj.:

- 2—3 stíhací letecké divize,
- 2 stíhací bombardovací letecké divize,
- 2 bombardovací letecké pluky,
- 2 průzkumné letecké pluky,

— 3 vrtulníkové pluky bojových vrtulníků
může být ve všech etapách průlomu připravené obrany nepřítele první den uskutečněno do 60—70 plukovních vzletů, z toho do:

— 20—30 plukovních vzletů stíhacího letectva (720—1080 letounových vzletů),

— 18 plukovních vzletů stíhacího bombardovacího letectva (648 letounových vzletů),

— 4 plukovních vzletů bombardovacího letectva (108 letounových vzletů),

— 6 plukovních vzletů průzkumného letectva (198 letounových vzletů),

— 12 plukovních vzletů bojových vrtulníků (432 letounových vzletů).

Orientačně můžeme toto úsilí rozdělit — viz tabulku.

Tabulka

Etapa komplexního palebného ničení při průlomu obrany	Počet plukovních vzletů po družích letectva					Celkem
	SL	SBoL	BoL	PzL	VoL	
Letecké zabezpečení přesunu a rozvinování	4—6	3	1	2		10—12
Letecká příprava útoku	6—9	5	2	1	3	17—20
Letecká podpora útoku	3—5	5	1	1	5	15—17
Letecký doprovod útoku	5—7	4		1	3	13—15
Záloha	2—3	1		1	1	5—6
Celkem	20—30	18	4	6	12	60—70

Kromě toho bude zpravidla trvale v záloze na zemi jako jaderná záloha do 20 % stíhacích bombardovacích a bombardovacích letounů.

Uvedeným úsilím může frontové letectvo zničit při průlomu obrany nepřítele tento počet cílů:

- 3 baterie Pershing,
- 6 baterií Lance,
- 10 baterií 203,2 mm H,
- 10 baterií 155 mm H,
- 8 baterií PLRS,
- 10 opěrných bodů rot,
- 12 VS brigád a divizí,
- 1 VS armádního sboru,
- 120 bitevních vrtulníků na letištích (přistávacích plochách),
- 140 letounů taktického letectva na letištích a
- 70—135 letounů ve vzduchu.

Vojskové letectvo může uvedeným úsilím zničit do 650 bodových cílů (tanků, obrněných transportérů, bojových vozidel pěchoty, protitankových zbraní, děl, minometů, automobilů apod.).

V tomto příspěvku jsem podrobněji rozebral možnou variantu bojového použití letectva v komplexním palebném ničení nepřítele při průlomu obrany nepřítele. Ve všech dalších případech a situacích, kdy bude komplexní palebné ničení nepřítele organizováno, může být metodika použití letectva jiná a může zahrnovat pouze jednu až tři hlavní etapy ničení nepřítele. Např. při odrazení protiúderu nepřítele může být letectvo použito v těchto dvou etapách:

- ničení protiúderného uskupení při přesunu na čáru zasazení,
- ničení vojsk po jejich rozvinutí těsně před zahájením protiúderu.

Při komplexním palebném ničení obklíčeného uskupení nepřítele může být uskutečněna pouze jedna etapa, která bude spočívat v hromadném úderu letectva proti hlavnímu uskupení obklíčených vojsk. Ve všech případech musíme letectvo použít tvůrčím způsobem s přihlédnutím ke konkrétní situaci nepřítele, vlastních vojsk i možnostem letectva.

Úkoly zabezpečující jsou takové úkoly, které umožňují splnění palebných úkolů a to nejen letectvem, ale i jinými druhy vojsk. Mezi nejvýznamnější z nich patří:

- vzdušný průzkum jako jeden z nejdůležitějších zdrojů zpráv o nepříteli, zejména objektů raketového vojska, dělostřelectva a letectva,
- protivzdušná obrana uskutečňovaná stíhacím letectvem, které v součinnosti s dalšími prostředky PVO musí zabezpečit takovou obranu pozemního vojska a hlavních palebných prostředků (raketového vojska, dělostřelectva, letectva) před úderem prostředků vzdušného napadení nepřítele, aby byly schopny splnit své úkoly při komplexním palebném ničení nepřítele,
- použití prostředků radioelektronického boje, které zabezpečují bojovou činnost vlastního letectva a znemožňují nebo ztěžují použití prostředků vzdušného napadení a velení.

Bojovou činnost letectva při komplexním palebném ničení plánuje štáb letectva frontu na základě rozhodnutí velitele frontu. Po stanovení struktury a pořadí palebného ničení nepřítele a stanovení základních úkolů letectvu štáb letectva frontu rozpracovává podrobný plán bojové činnosti letectva z hlediska času a objektu ničení v úzké součinnosti s operační správou, zpravodajskou správou, štábem raketového vojska a dělostřelectva, správou vojska PVO a oddělením radioelektronického boje frontu a se štáby vševojskových armád. Při plánování bojové činnosti letectva se vychází ze zásady centralizovaného použití letectva co do objektů ničení i času vedení jednotlivých úderů. Přitom zejména v pohyblivých fázích bojové činnosti pozemních vojsk jako je letecká podpora a letecký doprovod útoku je důležité z hlediska vlastností letectva plánovat jeho bojovou činnost na výzvu podle možných změn na základě vzniklé situace a proti novým cílům. Zvláštní význam při plánování bojové činnosti letectva má dohovor k zabezpečení nepřetržité součinnosti mezi štábem letectva frontu a uvedenými správami a druhy vojsk frontu a štáby vševojskových armád, což je jeden z hlavních předpokladů společného a sladěného plnění úkolů při komplexním palebném ničení nepřítele.